

Smaa Meddelelser.

Skolesparekasser contra Postsparekasser. I Nationaløkonomisk Forenings sidste Møde, (jfr. S. 339—352), fik Hr. cand. polit. H. Suenson Ordet, — rigtignok kun «i ét Minut» — og han benyttede det til at give Skolesparekasserne sin anbefaling. Derimod er der ikke Noget at indvende. Men Meget er der at indvende imod den Bemærkning, hvormed han aabnede sit Minut-Foredrag. Til Overpostmester Petersens Oplysning om Postsparekassernes forholdsvis ringe Fremgang i Belgien knyttede han en Bemærkning, der maatte forstaas som en Udtalelse om, at Skolesparekasserne i Belgien havde konkurreret med eller — hvis dette Ord ikke er korrekt — erstattet eller overflødiggjort Postsparekasserne eller i det Mindste tildels udfyldt deres Plads. Herefter maa det antages, at Hr. Suenson har misforstaaet enten Skolesparekassernes eller Postsparekassernes eller begge Arter Sparekassers virkelige Natur. Misforstaaelsen blev — maaske paa Grund af de uheldige Forhold, hvorunder Diskussionen førtes — ikke rettet paa selve Mødet, og det var kjedeligt nok: thi man ser, at den nu breder sig videre: i «Nationaltidende» af 1. Maj læser man for Exempel en Artikel om «Postsparekasser eller Skolesparekasser?», hvis Forfatter har godkjendt den og nu søger at føre den videre, og som nærmest anbefaler de sidstnævnte Kasser paa de førstnævntes Bekostning. — Da det imidlertid kunde skade baade Skolesparekasserne og Postsparekasserne, om Misforstaaelsen satte sig fast, maa jeg tillade mig at udtale, at der i Følge de to Arter Sparekassers Væsen slet ikke bestaar nogen Konkurrence imellem dem. Sagen «Skolesparekasser contra Postsparekasser» maa afvises; «Skolesparekasser eller Postsparekasser?» er et Enten-Eller, der ikke eksisterer.

Smaa Meddelelser.

Skolesparekasser contra Postsparekasser. I Nationaløkonomisk Forenings sidste Møde, (jfr. S. 339—352), fik Hr. cand. polit. H. Suenson Ordet, — rigtignok kun «i ét Minut» — og han benyttede det til at give Skolesparekasserne sin anbefaling. Derimod er der ikke Noget at indvende. Men Meget er der at indvende imod den Bemærkning, hvormed han aabnede sit Minut-Foredrag. Til Overpostmester Petersens Oplysning om Postsparekassernes forholdsvis ringe Fremgang i Belgien knyttede han en Bemærkning, der maatte forstaas som en Udtalelse om, at Skolesparekasserne i Belgien havde konkurreret med eller — hvis dette Ord ikke er korrekt — erstattet eller overflødiggjort Postsparekasserne eller i det Mindste tildels udfyldt deres Plads. Herefter maa det antages, at Hr. Suenson har misforstaaet enten Skolesparekassernes eller Postsparekassernes eller begge Arter Sparekassers virkelige Natur. Misforstaaelsen blev — maaske paa Grund af de uheldige Forhold, hvorunder Diskussionen førtes — ikke rettet paa selve Mødet, og det var kjedeligt nok: thi man ser, at den nu breder sig videre: i «Nationaltidende» af 1. Maj læser man for Exempel en Artikel om «Postsparekasser eller Skolesparekasser?», hvis Forfatter har godkjendt den og nu søger at føre den videre, og som nærmest anbefaler de sidstnævnte Kasser paa de førstnævntes Bekostning. — Da det imidlertid kunde skade baade Skolesparekasserne og Postsparekasserne, om Misforstaaelsen satte sig fast, maa jeg tillade mig at udtale, at der i Følge de to Arter Sparekassers Væsen slet ikke bestaar nogen Konkurrence imellem dem. Sagen «Skolesparekasser contra Postsparekasser» maa afvises; «Skolesparekasser eller Postsparekasser?» er et Enten-Eller, der ikke eksisterer.

Skolesparekasserne have, som bekjendt, i Belgien vundet en usædvanlig stor Udbredelse; Postsparekasserne have derimod, som Overpostmester Petersen oplyste, ikke haft rigtig god Fremgang i det nævnte Land. Hr. Suenson forklarer, at hin store Udbredelse er Aarsagen til denne mindre gode Fremgang. Efter mit Kjendskab til de belgiske Skolesparekasser maa jeg stærkt betvivle, at Hr. S.'s Forklaring er faktisk rigtig. Jeg bruger det svagere Udtryk «betvivle»; jeg «paastaar» ikke Noget; thi jeg indrømmer, at der er en Mulighed, dog kun en lille bitte Mulighed, for at Skolesparekasserne faktisk kunne have modvirket Postsparekasserne i Belgien. Men selv om Hr. S.'s Forklaring var faktisk rigtig — hvilket jeg som sagt indtil Videre stærkt betvivler — saa maa jeg dog bestemt gjøre gjældende: i Følge de to Sparekassers Idé kan der ikke være Tale om nogen Konkurrence imellem dem; kun naar Skolesparekasserne benyttes paa en Maade, der strider imod deres Idé, o: ere Gjenstand for Misbrug, kunne de modvirke Postsparekasserne. Ifølge deres Idé have nemlig de to Arter Sparekasser ganske forskellige Opgaver.

Hvilken Opgave have Postsparekasserne? Og hvilken have Skolesparekasserne? Det er Postsparekassernes Opgave at byde hele det store Publikum, hele Landets Befolkning en nem og bekvem Adgang til Anbringelsen af Spareskillinger. Fordelen ved at benytte Postvæsenets Medvirken er jo den, at Posthusene findes spredte over hele Landet og ere tilgængelige næsten paa enhver Tid af Dagen. I denne Allestedsnærværelse maa Hovedfordelen søges. Dertil kommer, at Postvæsenet kan byde Sparerne andre Bekvemmeligheder. Postsparekasserne kunne indrettes saaledes, at de Penge, Spareren indbetaler ved en Postsparekasse, kan han faa udbetalt ved en hvilken som helst anden. En saadan Bekvemmelighed kan, især hvor der findes en stærkt flyttende Befolkning, navnlig Arbejderbefolkning, være meget værdifuld.

Nu Skolesparekasserne. At de ikke kjende til eller i all Fald ikke bør kjende til en Omflytten af Indskud som

den nysnævnte, er klart nok. Men hvad der er væsentligere, er dette: Skolesparekassen taler slet ikke til hele Befolkningen. Den taler til de i den paagjældende Skole anbragte Børn og, middelbart, til disses Forældre. Det er dens Opgave at lære Børnene Sparsommelighed. Havde den ikke denne pædagogiske Opgave, vilde Skolemændene ikke kunne godkjende den.

Altsaa: Skolesparekassen har et pædagogisk, Postsparekassen et økonomisk Formaal. Disse to Formaal ere efter deres Væsen forskellige; de kolliderer ikke med hverandre. Hvor Sparekasser ikke findes i tilstrækkeligt stort Antal eller hvor de ikke ere tilstrækkeligt let og hyppigt tilgængelige, dér træder Postvæsenet til og siger: Den mindre lette Adgang kan gjøre, at nogle Folk undlade at indsætte deres opsparede Penge; dette vilde være et økonomisk Tab for de Enkelte og for hele Samfundet; vi tilbyde, ved vor Mellekomst, at forebygge dette Tab. — Skolesparekassen paa sin Side siger: Fra Barnsben af maa Folk vænnes til Sparsommelighed; naar man allerede i Skolen har lært Sparsommelighed, vil man ogsaa i sit senere Liv udvise denne Dyd, og altsaa benytte sig af de egenlige Sparekasser, deriblandt Postsparekasserne.

Resultatet bliver altsaa dette: Naar Skolesparekassen bestyres i Overensstemmelse med sit pædagogiske Formaal og ikke føres paa farlige Afveje derved at den aabnes for Kreti og Plei, som i Virkeligheden ikke bør have Noget med den at gjøre, — vil den ikke modvirke men tværtimod støtte Postsparekassen saavel som de andre Sparekasser.

Hermed tror jeg tilstrækkeligt tydeligt at have vist, at Hr. Suensons contra og «Nationaltidendens» Enten-Eller ikke existere.

Om vi nu i Danmark trænge til Postsparekasser, er et andet Spørgsmaal. Kunne, hvad Etatsraad Levy mener, Brevsamlingsstederne ikke benyttes som Postsparekasser, er det ikke troligt, at Postvæsenets Medvirken vil faa stort at betyde i et Land som Danmark, der er saa usædvanligt rigt forsynet med Sparekasser. Med Hensyn til dette Spørgsmaals

Besvarelse, kan jeg ganske henholde mig til Forhandlingen i Nationaløkonomisk Forening. — Mener man, at Danmark derimod trænger til Skolesparekasser, og vil man indføre dem efter et større Omfang end det, hvori de hidtil have været tilstede hos os, (dette er i ethvert Fald et Forsøg værd), — saa bør man dog ikke være saa naiv som Forfatteren af den citerede Bladartikel at sætte Spørgsmaalet om Skolesparekassers Indførelse i Forbindelse med Spørgsmaalet om «den Krise der nu trykker Samfundet». Ved at spænde Forventningerne for højt vil man kun skade Sagen. A. P.

Bastiat. D. 23. April d. A. afsløredes en Statue af Bastiat i Mugron, en lille By i les Landes, hvor den berømte Forfatter til «les Harmonies Economiques» henlevede Størstedelen af sit korte Liv (f. 1801 i Bayonne, d. 1850 i Rom). I en ledende Artikel, som «Times» bringer i den Anledning, læse vi Følgende: «En Mands Betydning staar ofte i ligefrem Forhold til det Antal Aar efter hans Død, da der rejses Statuer til Ære for ham. Hvis der ved hans Død opstaar en pludselig Kappelstrid mellem mange Byer om at modtage et Mindesmærke om hans Storhed, kunne vi i de fleste Tilfælde stole paa, at han var en Mand af en meget almindelig Karakter. Hvorledes skulde han ellers saa hurtigt have fundet Bifald hos en Hjord af almindelige Mennesker? Den ualmindelige Mand husker man nok; men inden hans Indflydelse gjenemtrænger hele Nationen, vil han først have at kæmpe med megen Modstand. Det er nu næsten tredive Aar siden Bastiat døde, og først nu faar han sin Statue oprejst; — men i næsten hvert et Arrondissement findes der Statuer for en eller anden Maréchal de France. Lykkeligvis gaa disse Krigsmænds Navne snart i Glemme, undtagen i den nærmeste Egn, hvor der paa Departementets eller Statens Bekostning er oprejst et Marmor- eller Bronzemindesmærke. Til Bastiats Statue har det Offentlige Intet bidraget; Alt skyldes her Bidrag fra private Mænd i Frankrig, — og i Udlandet. Aerkjendelsen kommer sent, og er ikke en blot national. . . . Frédéric Bastiat er en af disse Mænd, hvis Livs Ild brændte ud i sand Begejstring for Menneskeheden. Han